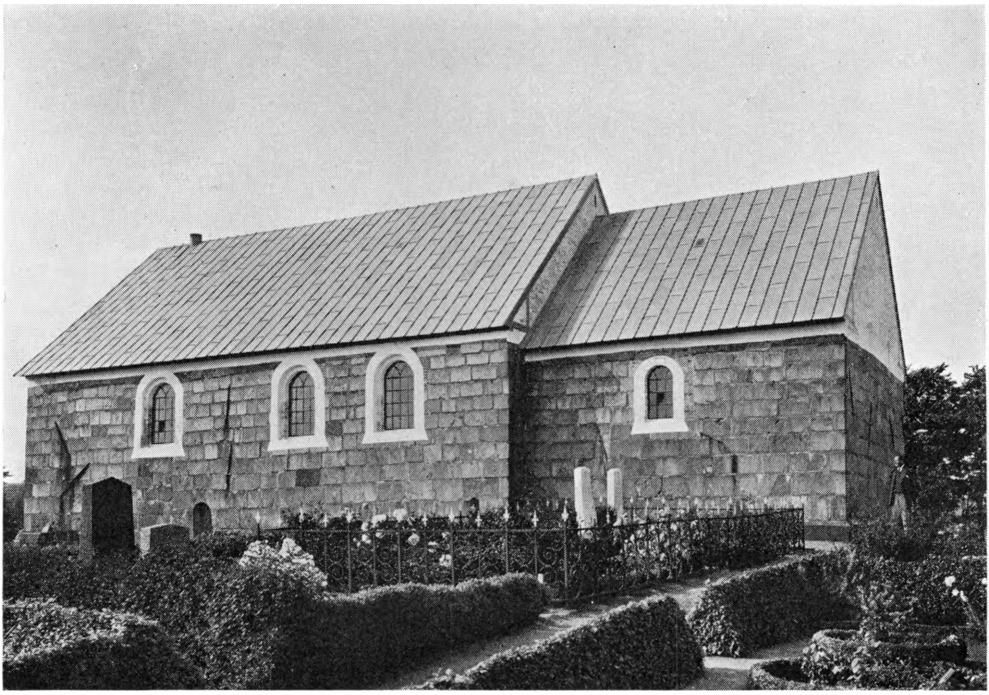

V. H. 1935

Fig. 1. Ejerslev. Ydre, før Taarnets Tilbygning, set fra Sydøst.

EJERSLEV KIRKE

MORSØ NØRRE-HERRED

Kirken, der indtil 1905 var Anneks til Sejerslev, ejedes efter Reformationen af Kronen[1]. Ved kgl. Skøde af 8. Oktober 1721 afhændedes Tienden uden Kaldsret til Ole Abild i Gudum[2] (sml. S. 158). Kirken var derefter paa private Hænder[3], indtil den overgik til Selveje 1. Januar 1914.

Kirken ligger østligst i Byen, tæt ved Limfjorden. Kirkegaarden hegnes af indvendig jorddækkede Kampestensdiger, der mod Vest er erstattet med Mur af kløvede Sten; mod Syd og Vest er der Indgange, hvis Sider er sat af romanske Kvadre.

Bygningen bestaar af Kor og Skib fra romansk Tid, nymodens Vaabenhus og Taarn fra 1936. Orienteringen har stærk sydlig Afvigelse.

Den romanske *Granitkvaderkirke,* Kor og Skib, har Sokkel med lille Skraakant. Af oprindelige Vinduer er kun bevaret Korets Nordvindue (139 x 83 cm, 205 over Sokkelen) med stor, lige Overligger, hvis Vesthjørne har Fals; indvendig er det udvidet og vandret overdækket. 1873 skimtedes Spor af et rundbuet Østvindue (M.-Petersen). En foroven let rundet Overligger (Buevidde 88 cm) er indsat lige over Sokkelen i Taarnets Vestmur, og en tilsvarende

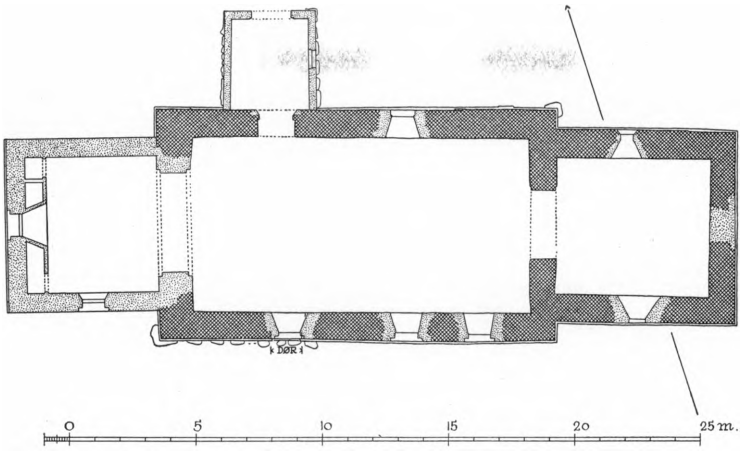

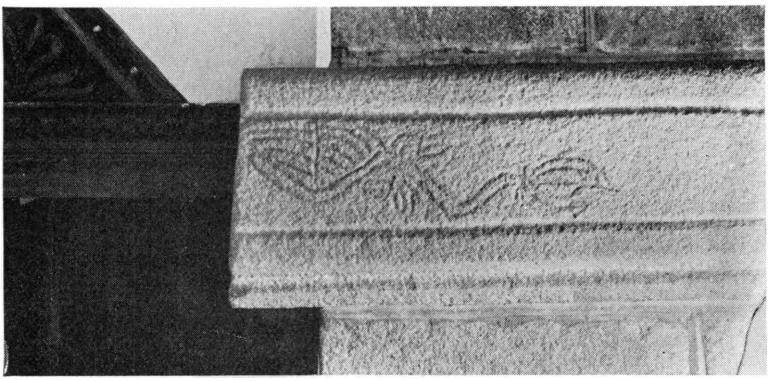
Fig. 2. Ejerslev. Plan. 1:300. Maalt af C. G. Schultz 1939.

(Buevidde 75 cm) staar inden for Norddiget; en tredie, med noget stærkere rundet Overkant, ses blandt de romanske Kvadre, der er lagt som Begrænsning for Parkeringspladsen uden for Sydlaagen. I Skibet, hvis Murhøjde er o. 4,10 m over Sokkelen, er den o. 120 cm brede Syddør lukket med Kvadre. Dens øvre Del er ødelagt af et Vindue; Sokkelprofilen er ført omkring Karmhjørnerne. Af Norddøren er kun den lige Overligger og det vandret afdækkede Inderparti bevaret, mens de ydre Karme, der er udvidede, nu har Smige. Blandt de Kvadre, som ligger foran Vaabenhusets Dør, ses en skraakantet Hjørnesokkelsten, der maa stamme fra Norddøren; en anden Sokkelsten, nu liggende som Tærskel, har i Oversiden fem runde Kløvningshuller.

I det *Indre* har den rundbuede, høje Korbue Skraakantsokkel, der mod Syd er helt, mod Nord delvis dækket af Gulvet, samt store, ens Kragsten (Fig. 3 og 4, sml. Fig. 6) med attisk profderet Underkant og Bundstav i Overkanten (S. 916, Fig. 17); mod Vest er Profilerne ført om Hjørnet, mod Øst springer Kragstenenes glatte Ender langt frem foran Muren. Begge Sten har en indristet Dekoration, en ufuldstændig vinget, firbenet Drage, den nordre desuden to Kryds, det ene mellem lodrette Streger.

Tilføjelser og Ændringer. *Vaabenhuset* foran Norddøren, af smaa Sten over Syld af raa Kamp og Kvadre, har i Jernbogstaver Aarstallet 1890, men er sikkert ældre. Et †*Vaabenhus* af Mur og Bindingsværk nævnes 1803 (Synsforretning).

1936 opførtes et *Taarn* (Arkitekt Anders Krogfelt, Fjerritslev), hvorfra der er brudt en bred, falset Rundbue gennem Vestgavlen, hvis Sokkelsten er anvendt under Taarnets Vestside. 1873 iagttog M.-Petersen »nogle store Granitbindesten« i Vestgavlen, hvilket kunde tyde paa, at Kirken engang har haft et ældre, nu nedbrudt Taarn. Binderne stammer dog snarere fra to

E. M. 1940

Fig. 3. Ejerslev. Søndre Kragsten (S. 1027).

†*Piller* ved Vestgavlen, paa hvilke der 1699 oplagdes 50 Sten (Rgsk.). Tidligere hang Klokken i en †*Stabel* ved Vestgavlen (M.-Petersen). Et †*Klanghus* af Eg og Fyr med et »Fjæleskur« nævnes 1803 (Synsforretning).

Med Undtagelse af Korets Nordvindue er alle Kirkens Vinduer af nyere Dato, fladrundbuede og murede af smaa Sten om Støbejernsrammer. Bygningens Granitkvadre staar blanke, Vinduesomgivelserne og en Stribe under Tagskægget hvidkalket. Triumfgavlen, af smaa Marksten, er noget ombygget i nyere Tid og gennembrudt af en fladbuet Dør; paa Østsiden ses Spor af et Kortag, lavere end det nuværende, men maaske næppe særlig gamle. Korets østre Taggavl er moderne. Alle Tagværker er nye, over Kor og Skib blytækte, over Vaabenhus og Taarn teglhængte. Kor og Skib har moderne Bjælkelofter.

INVENTAR

Alterbord (Fig. 5), romansk, af Granitkvadre, nu omsat; af Bordets to Skifter springer det nederste sokkelagtigt frem paa de tre Sider. Monolitpladen, 144 x 97 x 20 cm, har Skraakantprofd. Omtrent midt i Pladen er en *Helgengrav* af sædvanlig aftrappet Type, selve Graven uregelmæssig rund og nedad tilspidsende, 5,5 cm i Tvm. og 6 cm dyb, Rummet til Dækstenen, en graa- og hvidflammet Kalksten, maaler 22,5—23,5 x 16,5 x 3 cm. I Graven findes en *Relikviekapsel,* en Blyæske med Laag, 3 x 2,3 x 1 cm, der 1873 kun indeholdt Støv (M.-Petersen).

†*Alterklæder*. 1) Gammelt, af Pralsagt (en Slags blomstret Tøj, halvt Uld, halvt Silke), nævnt 1693, 2) stribet, nævnt 1693, 3) 1697 anskaffedes et nyt, af grønt Trip (en Slags Uldfløjl) (Rgsk.).

Altertavle (Fig. 5) i Renaissance, fra o. 1600—25. Storstykket tredeles af fire toskanske Søjler, og tilsvarende, mindre Søjler flankerer Topfeltet, der krones af en lille Trekantgavl med Topspir; paa Gesimserne staar Kuglespir.

E. M.1940

Fig. 4. Ejerslev. Nordre Kragsten (S. 1027).

Storvingerne omfatter en Cirkelkartouche med et Englehoved og derunder en Frugtklase, Topvingerne en drejet Skive. Paa Frise- og Postamentfremspring nyere Ædelstensbosser. I Storfeltet et Maleri fra o. 1904, Kristus aabenbarer sig for en knælende Kvinde[4]. Det tidligere *Maleri* paa Træ, fra 1700'erne, forestillende en Korsfæstelsesgruppe (sml. Fig. 6), hænger nu paa Skibets Nordvæg i en ny Ramme. I Sidefelterne Malerier af Moses og Aron, sikkert samtidige med dette, og i Gavlfeltet et Englehoved. Indskrifter og Staffering fra 1903 af E. Bayer.

Altersølv. Kalk fra 1639. Foden har seks fladrunde Tunger med hulstav-profileret Standkant over en udiliget Fodplade; paa en af Tungerne graverede Versaler: »Peder Niels Søn Bassi Anno 1639.« Sekskantet Skaft; spidsoval Knop, der baade over og under en vandret Midtskive har seks drevne Bukler, hvorimellem Siksak-Skravering. Nyere Bæger, stemplet: C. A. Noe. Under Foden graveret: »Veg(!) 25 Lod.« *Disk* med næsten udslidt Cirkelkors. *Sygekalk,* 11,8 cm høj. Graveret Kursiv: »Sejerslev Ejerslev Jørsby Pastorat 1878«; stemplet: AH og SG samt Københavns Mærke. *Disk* med samme Stempler.

Alterstager fra o. 1625, o. 39 cm høje, svarende til Alsted (S. 1002).

†*Messehagel,* nævnt 1693, grøn, af Plys med Kors af Guld- og Sølvkniplinger »samt dermed omkring stafleret« (Rgsk.).

†*Alterskranke.* 1693 anskaffedes et Sprinkelværk for Alteret (Rgsk.). En lige *Alterskranke* fra 1800'erne, med udsavede Balustre, findes paa Loftet.

Font (Fig. 6), romansk, af Granit, fra samme Værksted som Sejerslev (S. 1022) o. fl., med hvilke den har Kummens Buefrise fælles. Tvm. 78 cm; Afløb midt i Bunden. Foden, der foroven har en Halsprofil, er iøvrigt formet som en af-skaaret Pyramide med ret stejle Sider; de øvre Kanter er skraafasede mellem kantede Hjørneafsæt, af hvilke de to har en lodret Rundstav, de to andre en lodret Affasning; over hvert Hjørne er indhugget en lille Cirkel[5].

E. M. 1940

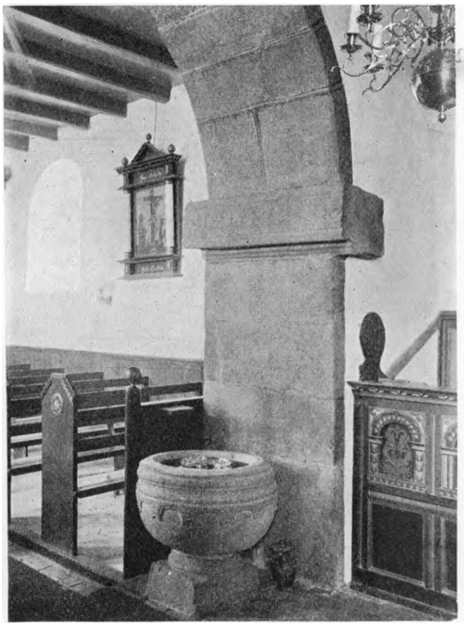
Fig. 5. Ejerslev. Altertavle (S. 1028).

Fontehimmel, enkel, med Volutbøjler, findes paa Loftet.

Fade. 1) Nyere, af drevet Kobber, 2) nævnt 1693 (Rgsk.), af Kobber, Tvm. 33,5 cm; paa Randen en drevet Dekoration af tre sammenhængende Æselrygbuer, sml. Sejerslev S. 1022 med Fig. 7.

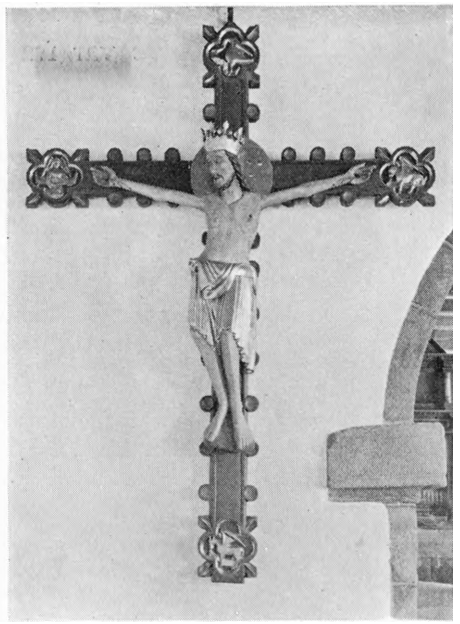
Kande af Tin, nyere.

Korbuekrucifiks (Fig. 7), senromansk, fra o. 1250. Den o. 120 cm høje Figur er allerede gotisk svajet. Hovedet bærer Kongekrone, hvis Liljespidser er nye; Haaret falder i snoede Lokker, Øjnene er sikkert aabne, Armene skraat strakte, Ribbenene svagt markerede. Det knælange Lændeklæde har svag Vulst og overslaaet Midtsnip. Knæene er let bøjede, Fødderne staar adskilte, uden Nagler, paa en Konsol. Det gotisk profilerede Korstræ, hvis vandrette Planke er en Kopi efter den gamle, har Glorieskive og langs Kanten hulede Skiver; det ender i Firpasfelter med Evangelisttegn, fra hvis Hjørner der udgaar midtryggede Blade. Krucifikset, der var ret ødelagt, restaureredes 1905 af E. Rothe; Stafferingen stammer fra Istandsættelsen.

V. H. 1930

Fig. 6. Ejerslev. Indre, set mod Nordvest.

E. M. 1940

Fig. 7. Ejerslev. Korbuekrucifiks (S. 1030).

Prædikestol i Renaissance, fra o. 1600, enkelt snedkret. De fire Storfelters Arkader har riflede Pilastre, Listekapitæler og perlekantede Bueslag, i Vinklerne Akantustreblade. Paa Hjørnerne staar drejede Balusterpar; Postament- og Frisefremspring har Rudebosser. Stolen hviler paa en nyere Trækasse. Samtidig, polygonal Himmel med nyere, udsavede Nedhæng og kronet af Trekantgavle med Topspir; Undersiden inddeles af radiære Lister om en polygonal Midtroset. Staffering og Indskrifter fra 1903, af E. Bayer.

Stokværket er nyt, med paasatte Karvesnitrosetter.

Præste- eller *Skriftestol* i Renaissance, fra først i 1600'erne, af Skabstype. Forsiden har to Rækker Fyldinger, de tre nedre Felter retkantede, de tre øvre med Arkader, hvis Pilastre har enten skællagte Skiver eller to Rækker smaa Diamantbosser; Bueslagene har Slyngbaand med Midtroset og ledsages udvendig af en Perlestav; i Buehjørnerne Hvirvelrosetter med to Blade. Over Fyldingerne en Æggestavgesims. Østsiden af Stolen bestaar af en bred Dør med Udsmykning svarende til Forsidens; ved Siden af Døren to smalle Rektangelfelter. Foroven findes paa begge Sider et retvinklet Gitterværk af Træ, hvis Gesims, der har en Pærestav, krones af Trekantgavle med Æggestavlister. Stafferingen er ny.

Degnestol (sml. Fig. 6), ny, af Fyr, efterlignende Præstestolen; enkelte gamle Stykker er bevaret i Rygpanelets Rammeværk.

**Kirkenøgle* fra 1700'erne, 29 cm lang. Paa Dueholm.

Klokke, omstøbt 1899 af L. Andersen i Aarhus.

Den tidligere *†Klokke* var fra 1400'erne, af Støberen P. L. P. Paa Slagringen fandtes et Støbermærke samt tre Indvielseskors. (Uldall S. 146).

KILDER OG HENVISNINGER

Regnskaber 1686—1719, div. Aar (LA. Viborg). — Synsforretning 1803 (under Sejerslev) (LA. Viborg). — Museumsindberetninger af J. Magnus-Petersen 1873, E. Moltke og C. G. Schultz 1940.

F. Uldall: Optegnelser om de danske Landsbykirker III. 1883. S. 51 f.

[1] Fortegnelser over Danmarks Kirker o. 1630 og 1666 (RA). [2] Specifikationer over Konge- og Kirketiender 1680—1743 (RA). [3] Sml. Fortegnelser over Kirker og Kirkers Ejere 1809 (RA). [4] Iflg. Meddelelse fra Lærer Petersen, Ejerslev, malet af Maler Bisgaard fra Jørsby 1903 eller 1905. [5] M. Mackeprang: Danmarks middelalderlige Døbefonte. 1941. S. 183 f.

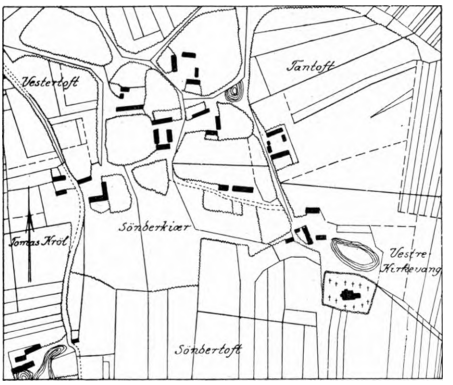

Fig. 8. Ejerslev 1791.